

YQ4Y5K

١١ - وَطْ قَطْ ئِ بِيَلَا

بُدُو. پِزْهُو. سِمْجَهُو ئِ
عَمَل ھِ آظِيُو.

پرتوی ئىجي آذ سونهن وئىن تىن ھر آهي. هندستان جەھىزى گرم ملى ھر تە وە نعمت آهن. وە گەرن ئە گەھتىين جى وسەن، سۆكىن جى سونھن ئە باغان جو سىنگار آهن. وە واتھەن كى گرمى ئە كان بچائىن ۋە ئىدىنھن جى ھوا كى صاف ىكىن ۋە.

وە سىچ ئە وسەن جو فرق بىدايىن ۋە. سىندىن ساوا پىن تىن من لاء ناڭ آهن. بىسىت رۇت ھر نازك مکتۈپۈن ڈىي قدرت تان بىلھار پىيو وىچاجى ئە سىندىن بۇر جى سېنىد سان دماغ كى تراوت آچىي وىچىي. وە نە ھەجىن تە جىكىر پكىين جون مەنۋىپۈن لاتىپۇن بە كىيىن بىتجىن.

اونھارى جى موسىر ھر بىپھرى ئە جى وقت تىپت ھر پىيدىل پىند كەرەت بىنە ئىي وئىن جى آسائىش جو قدر پوي ۋە. چۈپا ئىي مال لاء چانورو نە ھەجىي تە جىكىر سىندىن كىيى سُكىي وىچى ئە مال اۇسۇن ھر سۆزى مرى وىچىي. ھارىين لاء وئىن جى چانو تە جى ئە جو جىياپو آهي.

كىن وئىن حاپىن، بۇر ئە گۈل دوايىن طور كەر ايندا آهن. كىي وە ورىي مىيىو ئىدىن. مىيىو يانىت يانىت جو ٿئى ۋە. سىندىن شەكل ڏار ڏار، رنگە ئە سواد نرالو آهي قدرت جى آپار كەرۋە ئە شەكتىي ئە جى ساك ڏىدىن ۋە. تعىجىب تە إھو آهي جو وە نە رەبۇ عام زەمىن تىي، مىگر پەھاڙن تىي بە اپۇرن ۋە. وئىن بنا پەھاڙ پىن گەنبايىا ۋۇزە ڪونجىن ۋە. حقىقت تە إھا آھىي تە اسان جو سُكۈم سەمپىدا گەھەتىي ياخىي وئىن تىن سان گەندييما آھىن.

وە ئىيراضىي ئە گەھاتا ئە دەگەھا وە ھەجىن تە اۇن كىي بېيلىن سىدبو آھىي. بېيلىن ھر آكىثر بېرى، گەندىي، چىل ئە دىيال جا وە ھوندا آھىن. بېيلىن جو نظارو ڈسەن وقان ھوندو آھىي. اتىي چانورو ايتىرو تە گەھاتو ھوندو آھىي، جو منجىھەند جو بە سەچ جو تىز ڪو مىثان كىيىن پوندو آھىي ئە ئىدىنھن جو بە مۇنھن اوندا آھىي ڈىي اچرج وئىي وىچىي.

بیلن ۾ قدرتی سانت هوندي آهي. اُتي وُن جي سرسراهت ئ پکین چون بوليون بُذی دل ۾ عجیب امنگه اُنداد آهن.

بیلن مان آنیک فائدا آهن. آزمودی مان ڏنو اُشن ته حتی بیلا جام آهن، اُتي برسات به سُنی پوی ٿي، چاڪاڻ ته بیلن جي وُن جي ٿڌكار ۽ آلات سبب هوا گھمیل ئ ٿڌي هوندي آهي. بادل سیر ڪندا ڪندا چڏهن بیلن جي مثاڻ لندھندا آهن، ٿڏهن بارش جو ڪجهه نه ڪجهه ڏاڻ ڏيندا ويندا آهن. بارش جو پاڻي چڏهن ٿڪرن تاڻ زور سان هيٺ لهندو آهي، ٿڏهن زمين جي متاچري جي ڀلي مٽي گھلي ويندو آهي. بیلا اُن نقصان کي روکيندا آهن. بیلن جي ڪري آبهوا تي به اثر پوي ٿو ئ هوا موافق بُلچي ڪتمند ٿي پوي ٿي. بیلن مان پيدائش به جهجهي ٿيندي آهي. ڪاڻ، ڪوئن، لاڪ، ڪاٿو ئ ماکي بیلن مان ئي حاصل ٿيندا آهن.

بیلن جا به وڏا دشمن آهن، هڪ آهي باهه ئ بيو آهي ڪهاڙي. ڪڏهن ڪڏهن بن سُڪل تارين کي گھڪو آچيو وجي ته باهه بريو پوي ئ سچي بيلی کي وچڙيو وڃي. بيو وري ماڻهو ڪائيں لاءِ بیلا ناس ڪندا آهن. اُنهن دشمن کان بچائڻ لاءِ سرڪار بیلن جا راكا ئ عملدار مقرر ڪندي آهي.

آسان جا وڏا وُن جو ڏاڍو قدر ڪندا هئا، ايتری قدر جو هُو وُن کي به ديوتنا ڪري سماجهندا هئا. اسان ڳڄ وقت اُن ڳالهه کان لاغرض رهي، چڱو چيهو رسایو آهي. هاڻي وري وُن پوکڻ جو تڪرڪ شروع آهي، جنهن کي سقل ڪرڻ آسان جو فرض آهي.

نوان لفظ:

آسائش = آرام	تحرڪ = هلپچل	وسئن = رونق
راڪا = بچاءِ ڪندڙ	سمپدا = ملکيت	چانورو = چایادار جاء
laghru = بيپرواهم	ڏاڻ = دان	لقاءُ = نظارو
چيهو رسائڻ = نقصان پهچائڻ		

سوال ۱ - هيئين سوالن جا جواب لکو:

- ۱) وُن نعمت ڪيئن آهن؟
- ۲) بیلا چا کي چئبو آهي؟
- ۳) بیلن مان ٿيندڙ فائدا لکو.
- ۴) بیلن جا دشمن ڪير آهن ئ ڪيئن؟

سوال ۲: - هيئين ۾ خال پريو.

- ۱) چوپائي مال لاءِ ---- نه هجي ته جيڪر سندن ڪير سکي وڃي.
- ۲) ڪن وُن جا پن، بُوز ۽ گل ---- طور ڪم ايندا آهن.
- ۳) وُن بنا پهاڙ گنجایا ---- ڪونجن ٿا.
- ۴) سرڪار بیلن جا ---- ئ عملدار مقرر ڪندي آهي.

سوال ۳:- هینئين جا ضد لکو:-

گرم، چانو، گھاتا، صکتمند، سانت، تپت

سوال ۴:- هینئين اصطلاحن جي معني لکي جملن ڪم آڻيو.

نعمت هئط، ڏائڻي، امنگ اُڻي، ساکه ڏيڻي.

هدایت = ماستر شاگردن کي وئن نه ڪڌيٺ جي اهمیت سماجيهايندو.

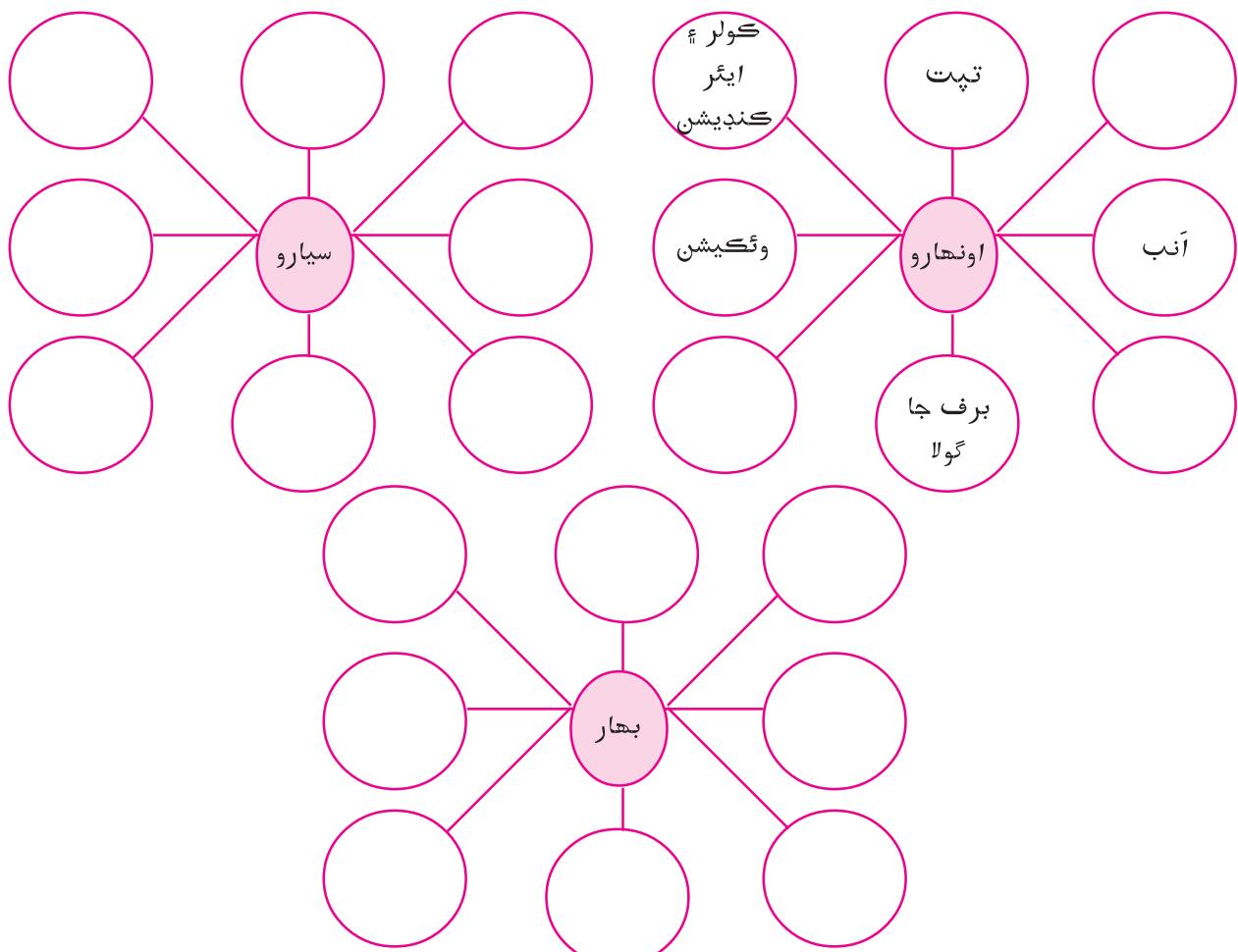
مشغولي - ماسترء مائتن جي مدد سان شاگرد گھر مان "وڌ مها اُتسو" بابت ڏهه جملا لکي اچڻ لاءِ استناد کين هدایت ڪندو.

پورڪ آپیاس

(۱) جوڙا ملابو

- ۱) دوائون ناهٽ جي ڪم آچن ٿا
- ۲) باههء ڪھاڙي
- ۳) منڙيون لاتيون
- ۴) واتھزن کي گرميء کان بچائين ٿا
- ۱) پکي
- ۲) وئن جي چانو
- ۳) پيلن جا دشمن
- ۴) پورء گلء پن

(۲) مثال ڏسي هينيان گول پيريو:-

(٣) خاص چاٹ

(الف) وَطْن چا تا کن؟

(١) وَطْن هوا مان ڪاربان داء آڪسائید جذب کن ٿا.

هڪ سال ۾ هڪ اينڪر زمين جا وَطْن اوترى ڪاربان داء آڪسائيد! جذب کن ٿا جيڪا

ڪنهن موئرڪار ٢٦٠٠٠ ميل هلي، اوترو آنداز هوا ۾ چڏيو آهي.

(٢) وَطْن پاڻيءَ کي محفوظ رکن ٿا.

(٣) وَطْن علحدن ماڻهن جي گروهن کي هڪ پئي سان گڏ ڪم ڪرڻ جي پاونا کي وڌائين ٿا.

(٤) وَطْن ڏيٺن جو گٻن سڀڪارين ٿا.

(ب) ٻيلن کي وڌائڻ جي وڳيان کي سلووي ڪلچر (silvi culture) چئبو آهي.

(ث) باغ جي سئر تي ڏهه جملا لکو:-

پاڻ ڪريان - پاڻ سڪان

١. هيئين چملن ۾ لفظن جو سلسلي برابر رکي جملا وري لکو.

١) انقلابي ميتنگ جي سڏائي ٿوليءَ يڪدم ويئي.

٢) ڦرندا، آچن آسمان چنڊ گرم سچ پڻ ۽ ٿا نظر.

٣) جو سائنس آهي آچ زمانو.

٤) ڏندن مونکي سور ۾ هو.

٥) آسان ۾ جو ڳوٽ جو ڪرياني هو دڪان.

٢. ماستر شاگردن کي هيئين آمدرفت جي نشانين ۽ نيمن بابت گفتگو ڪرائي چاڻ ڏيندو.

